

Procedury ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się

(Dokument opracowany na potrzeby Centralnego Szpitala Klinicznego UM w Łodzi)

W trakcie ogłoszenia ewakuacji należy przestrzegać zasad opisanych w IBP :

Niniejszy dokument wprowadza się w celu zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób niepełnosprawnych z budynku

I. Podstawy Uruchomienia Procedury

- 1) Pożar: ogłoszenie ewakuacji w sytuacji braku możliwości ugaszenia pożaru podręcznymi środkami gaśniczymi.
- 2) Zamach o charakterze terrorystycznym: otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego dla ludzi środka np.: substancji chemicznej, przejęcie budynku przez uzbrojoną osobę/osoby.
- 3) Zagrożenie NSCH: zagrożenie ze strony uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych.
- 4) Zagrożenie katastrofą budowlaną
- 5) Inne.

II. Osoby objęte procedurą

a) osoby odpowiedzialne za ewakuację:

Zgodnie z IBP do przeprowadzenia działań ratowniczych oraz ewakuacji została wyznaczona grupa osób na czele której powinien stać KDR. Osoby te w pierwszej kolejności są odpowiedzialne za pomoc w ewakuacji osób o ograniczeniach ruchowych, mogą one wyznaczyć do pomocy inne osoby, znajdujące się przypadkowo w danym miejscu i w czasie zagrożenia.

b) osoby o ograniczonej zdolności poruszania z dysfunkcjami narządów ruchu, wzroku, słuchu, zaburzeniami psychicznymi.

Rodzaje niepełnosprawności które należy uwzględnić podczas ewakuacji:

- *Osoby niepełnosprawne ruchowo tj. osoby niepełnosprawne ruchowo w ograniczonym zakresie poruszające się na wózku inwalidzkim, o kulach, z protezami nóg, rąk .*
 - niepełnosprawność ruchowa występuje w wielu różnych formach.
Może dotyczyć całego ciała lub poszczególnych jego części (ręk, nóg, kręgosłupa).
 - sprawność fizyczna ograniczona,
 - utrudniony lub całkowity brak możliwości samodzielnego poruszania się
 - konieczność przenoszenia na rękach lub stosowania wózków i noszy podczas transportu,
 - konieczność doboru dróg ewakuacji, dostępnych np. dla wózków,
 - lęk przed pośpiesznym i nie zawsze wykonywanym konwencjonalnymi metodami

transportem

- często znaczna waga osób,
- pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- brak utrudnień w komunikowaniu się z ratownikiem, możliwy kontakt wzrokowy i głosowy,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

• *Osoby niedowidzące, niewidome:*

- sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy
- nigdy nie widzieli ognia, pogorzeliska, sprzętu ratowniczego,
- brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom,
- brak reakcji ochronnych na zagrożenia niesłyszalne i bezwonne,
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze,
- niemożność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce,
- stres i panika po wyczuciu za pomocą dotyku,
- chęć ewakuacji trasą dobrze sobie znaną, bez względu na jej dostępność,
- ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,
- dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu

zagrożeń,

- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

• *Osoby niedosłyszące, niesłyszące:*

- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniu za pomocą syren, głośników, odbiorników rtv, a także osób niosących pomoc,
- konieczność rozmów migowych i czytania z ust - prowadzonych prawie indywidualnie,
- nieznanomość języka migowego wśród większości społeczeństwa, a także wśród ratowników, co np. utrudnia przekazywanie informacji o obecności innych zagrożeń,
- niemożność lub kłopoty w uzyskaniu informacji o stanie zdrowia,
- utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu,
- sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się samodzielne wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,
- wyostrzone receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu.
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

• *Osoby z zaburzeniami psychicznymi:*

- zaburzenia polegają na utracie umiejętności odpowiedniej reakcji na bodźce oraz współistnienia z resztą środowiska.
- osoby z zaburzeniami psychicznymi mają różne osobowości i różne sposoby radzenia sobie ze swoją niepełnosprawnością
- kłopoty ze zrozumieniem i z przyswajaniem poleceń przekazywanych szybko, głośno, niezrozumiale i tonem rozkazującym,
- agresja wobec otoczenia, osób i przedmiotów,
- brak tolerancji w stosunku do osób nieznanymi, obcych,
- tendencja do ciągłego powtarzania tych samych czynności, zwłaszcza w sytuacjach pobudzenia emocjonalnego,
- niezwykła ciekawość i chęć uczestniczenia w nowych sytuacjach, co może prowadzić do wchodzenia w strefę bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia,
- barykadowanie pomieszczeń, krycie się, używanie siły fizycznej,
- chwilowe zaniki świadomości, podczas których w żaden sposób nie można nawiązać

kontakty z chorym,

- często znaczna waga i niedośćność,
- normalna sprawność fizyczna umożliwia wykonywanie czynności ewakuacyjnych,
- stosunkowo duże posłuszeństwo wobec poleceń znanego opiekuna, wychowawcy, członka rodziny,
- możliwość wykorzystania znajomości, przyzwyczajień i upodobań poszczególnych chorych przy wykonywaniu czynności ewakuacyjnych,
- stosunkowo chętnie podchwytyją czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy

III. Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania.

1) Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami narządów ruchu

- wykorzystaj pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- uspokój,
- wydaj polecenia,
- bądź stanowczy,
- wskaź kierunek ewakuacji,
- pomóż w ewakuacji.

2) Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku

- zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Wymień swoje imię i powiedz co się dzieje,
- osoby niewidome korzystają ze swoich rąk do utrzymywania równowagi, więc jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwytać ją za rękę,
- idąc opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół,
- jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny.

Sam okrzyk „uwaga!” nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić czy coś przeskoczyć.

3) Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami słuchu

- zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się że na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia,
- mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,
- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.
- możesz wykorzystać np. telefon aby opisać sytuację i przewidywane zadania

4) Elementy ułatwiające ewakuację osób z zaburzeniami psychicznymi

- traktuj każdą osobę jako indywidualną jednostkę,
- wykorzystaj fakt, że osoby chętnie podchwytyją czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy.

5) Sposoby ewakuacji ludzi

Źródło: Platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji Narodowej – Ewakuacja ludności.

Handwritten signature

IV. Rozwiązania techniczne budynku w zakresie ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania

Budynki CSK UM w Łodzi posiadają ułatwienia w sytuacji zagrożenia w postaci wydzielonych na zasadach stref pożarowych, nie posiadają rozwiązań skierowanych bezpośrednio do osób z niepełnosprawnościami dla tego niezwykle ważna jest organizacja ewentualnej ewakuacji oraz przeprowadzanie regularnych ćwiczeń dla osób wyznaczonych do działań ratowniczo-gaśniczych

V. Instrukcja postępowania na wypadek ewakuacji

a) Osoba odpowiedzialna za ogłoszenie ewakuacji i koordynowanie działań ewakuacyjnych do przybycia PSP:

1. Dyrekcja
2. Kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych
3. Osoby wyznaczona do przeciwdziałania sytuacjom zagrożenia.

b) W trakcie ewakuacji zabronione jest korzystanie z windy.

c) Miejsca zbiórki do ewakuacji z poszczególnych obiektów zostały oznaczone na planach IBP obiektów. W zależności od rozwoju sytuacji w razie konieczności można wyznaczyć inne bezpieczne dla osób miejsce zbiórki- może to zrobić tylko Kierujący Działaniami Ratowniczymi

d) Sygnałem do rozpoczęcia ewakuacji jest Alarm komunikat: „Uwaga, proszę wszystkich o opuszczenie budynku i udanie się do miejsca zbiórki na plac przed budynkiem. Budynki posiadają kilka wyjść ewakuacyjnych dla tego KDR powinien upewnić się że wszyscy ewakuowani zmierzają do prawidłowego miejsca zbiórki-następnie KDR sprawdza stan osobowy pracowników (konieczne jest zwrócenie uwagi na osoby z niepełnosprawnościami)

e) Wezwać służby ratownicze: Straż Pożarną tel. 998, Policję tel. 997.- wezwanie powinno nastąpić już w trakcie ewakuacji przez osobę wyznaczoną przez KDR-a, osoba ta nie powinna rozstawać się z telefonem z którego dokonała zgłoszenia gdyż istnieje duże prawdopodobieństwo że dyspozytor spróbuje nawiązać zwrotne połączenie np. w celu uaktualnienia informacji na miejscu zdarzenia.

f) Do przybycia jednostek ratowniczych działaniami na bieżąco kieruje KDR

g) Każdy kto zauważył pożar lub inne zagrożenie ma obowiązek powiadomić służby ratownicze, powiadomić osoby znajdujące się w innych pomieszczeniach oraz portiera, którego zadaniem jest również uruchomić ppoż. wyłącznik prądu w celu minimalizacji zagrożeń.

h) W miarę umiejętności i możliwości należy przystąpić do gaszenia pożaru lub likwidacji innego zagrożenia- należy jednak pamiętać iż w momencie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia należy niezwłocznie się ewakuować

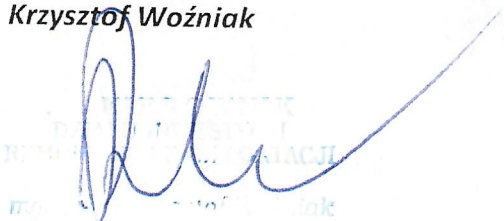
i) Pierwsza osoba, która znajdzie się przy drzwiach ewakuacyjnych powinna otworzyć drzwi na pełną szerokość i zabezpieczyć je w taki sposób (przytrzymać drzwi nie wyposażone w blokadę) aby umożliwić opuszczenie budynku wszystkim osobom.

Przedstawiony sposób ewakuacji jest podstawowym jej wariantem, który w zależności od rozwoju sytuacji, miejsca i rozmiaru zagrożenia może ulec zmianie, i w zależności od którego trzeba będzie podjąć właściwe działania. W tym celu powinien być wyznaczony KDR, który na bieżąco będzie podejmował decyzje. Pomimo wyznaczenia osób odpowiedzialnych za

ewakuację mogą zaistnieć sytuacje, w których osoby te będą nieobecne lub będą wykonywały inne zadania. Dlatego też należy regularnie przeprowadzać szkolenia z zakresu ochrony ppoż. oraz ćwiczenia z zakresu ewakuacji i użycia środków gaśniczych aby jak największa liczba osób była gotowa do działań ratowniczo-gaśniczych.

Opracował:

Krzysztof Woźniak

Łódź Styczeń 2026r.

ZCA DYREKTORA
ds. Eksploatacyjno-Technicznych
SP ZOZ Centralnego Szpitala Klinicznego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

mgr inż. Ewa Frączkowska

DYREKTOR
SP ZOZ Centralnego Szpitala Klinicznego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

dr n. med. Monika Domarecka

Materiały źródłowe:

Graficzne przedstawienie sposobu ewakuacji osób poszkodowanych
(źródło: www.zpe.gov.pl)